

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Рекомендовано
на засіданні кафедри правового забезпечення
та адміністрування транспортної діяльності
протокол №1 від 01.09.2022р.

Затверджено
рішенням вченої ради Навчально-науковий
центр гуманітарної освіти протокол № 1 від
01.09.2022 р.

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВО

2022-2023 навчального року
освітній рівень перший (бакалавр)

Розробники Силабусу:

док.пед.н, к.ю.н., проф Малихіна Я.А., ст. вик. Колісников Андрій Вячеславович

Лекції та практики: за розкладом- <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Провідний викладач : Малихіна Я.А. (док.пед.н, к.ю.н., проф.)

Контакти: +380999829825, e-mail: yana_malyhina@ukr.net

Години прийому та консультацій: 14.00-15.00 четвер

Викладчі курсу : Колісников Андрій Вячеславович (старший викладач)

Контакти : avk.lawyer@ gmail.com

Години прийому та консультацій : 13.00-14.00 середа – четвер

Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://metod.kart.edu.ua>

Харків, 2022 рік

«Право» - вибіркова навчальна дисципліна, вивчення якої є важливою складовою сучасної економічної освіти студентів, яка набуває особливого значення у зв'язку з розвитком євроінтеграційних процесів, формування і наближення основ національного законодавства до загальносвітових правових цінностей. Вивчення даної дисципліни дозволяє дослідити основи теорії держави і права, основи цивільного, сімейного, трудового, адміністративного та кримінального права, в тому числі й економічні аспекти правового регулювання суспільних відносин, єдиною юридичною основою яких виступає право власності.

Як об'єкт державно-правової дії економіка є складним явищем, однією з важливих базових галузей якої виступає залізничний транспорт. Залізниці України сприяють нормальному функціонуванню всіх галузей господарської та іншої діяльності, соціальному та економічному розвитку держави та входженню транспортного комплексу України до європейської і світової транспортної системи. Залізничний транспорт та його склад, до якого належать підприємства, установи залізничного транспорту, що здійснюють перевезення пасажирів, вантажів, рухомий склад, виконують великий обсяг робіт. Діяльність залізничного транспорту базується на правових, економічних, організаційних та соціальних засадах, визначених законами, кодексами, статутами, положеннями та іншими державними і міжнародними нормативними актами, які є обов'язковими для всіх юридичних та фізичних осіб і стосуються відносин залізниці з клієнтурою. Водночас дисципліна «Право» охоплює вивчення загально-теоретичні положення і загальні норми законодавства України, а також вивчення спеціально-теоретичні положення і транспортне законодавство, норми якого регулюють, розкривають сутність та зміст діяльності залізничного транспорту, його особливості і відмінності та шляхи удосконалення, які б відповідали сучасним вимогам і викликам суспільства щодо його сталого розвитку.

ЧОМУ ВИ МАЄТЕ ОБРАТИ ЦЕЙ КУРС?

Як об'єкт державно-правової дії економіка є складним явищем, як система відносин по виробництву, розподілу, обміну і споживанню матеріальних благ. Правова форма найбільшою мірою відповідає еству економічних відносин, їх ринковій природі. Становлення економічних відносин породило різні інституційні форми їх закріплення, стабілізації, розвитку і захисту. Право і економіка тісно взаємозв'язані між собою, оскільки ество і зміст права знаходяться в прямій залежності від економічних відносин, відносин власності. Україна, як сучасна держава активно використовує право в цілях дії на економіку через регулювання власності, трудових відносин, товарних відносин, фінансових, податкових, митних та ін., а саме прийняттям відповідних законодавчих актів. Таким чином, в нормах права відображаються економічні відносини, економічні інтереси власників та різних соціальних груп населення України. Право не просто впливає на економіку, воно – іманентна її частина.

Отже, право може бути цікавим як спосіб саморегулювання економіки, як юридична свобода і захищеність, які дають можливість суб'єктам господарювання чути сигнали ринку і враховувати їх, регулювати економічні аспекти підприємницької діяльності по праву і завдяки праву.

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто -у робочий час.

Огляд курсу

Дисципліна викладається для студентів першого рівня вищої освіти (бакалавр) протягом одного семестру і передбачає проведення 1 лекції раз у два тижні (всього 8 або 7 лекцій залежно від розкладу) і 1 практичного (семінарського) заняття раз у два тижні (всього 8 або 7 занять) – для студентів всіх інших освітніх програм, навчальні плани яких включають дисципліну.

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Дисципліна викладається протягом одного семестру і передбачає проведення лекцій, практичних (семінарських) занять, написання контрольної роботи або індивідуального завдання (як узагальнення самостійного опрацювання студентами матеріалу), проведення іспиту або заліку

(відповідно до початкових планів освітніх програм).

Теми курсу Для денної форми навчання

Тиж-день	Кільк. годин	Тема лекції	Кільк. годин	Тема практичних занять
1	2	1. Основи теорії держави	2	Загальне поняття права
2	2	2. Загальне поняття права		
3	2	3. Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність	2	Правочини. Представництво
4	2	4. Правочини. Представництво		
5	2	5. Право власності та інші речові права	2	Загальні положення про зобов'язання
6	2	6. Загальні положення про зобов'язання		
7	2	7. Загальні положення про договір	2	Трудовий договір
Модульний контроль №1				
8	2	8. Основи сімейного права		
9	2	9. Характеристика трудових правовідносин	2	Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку
10	2	10. Трудовий договір		
11	2	11. Припинення трудових правовідносин	2	Трудова дисципліна, дисциплінарна та матеріальна відповідальність.
12	2	12. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку		
13	2	13. Трудова дисципліна, дисциплінарна та матеріальна відповідальність. Правове регулювання трудових спорів.	2	Правове регулювання трудових спорів
14	2	14. Адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного примусу		
Модульний контроль №2				
15	2	15. Загальне поняття кримінального права та кримінальної відповідальності	2	Загальне поняття кримінального права та кримінальної відповідальності
залік с дисципліни				

Для заочної форми навчання

Тиждень	Кількість	Тема лекції	Кількість	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
	1	Основи теорії держави	1	Основи теорії держави
	1	Загальне поняття права	1	Загальне поняття права
	1	Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична	1	Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична

	відповідальність		відповідальність
1	Правочини. Представництво	1	Правочини. Представництво
1	Загальні положення про договір	1	Загальні положення про договір
1	Основи сімейного права	1	Основи сімейного права
1	Характеристика трудових правовідносин . Трудовий договір	1	Характеристика трудових правовідносин Трудовий договір
1	Трудова дисципліна, дисциплінарна та матеріальна відповідальність. Правове регулювання трудових спорів	1	Трудова дисципліна, дисциплінарна та матеріальна відповідальність. Правове регулювання трудових спорів
1	Адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного примусу	1	Адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного примусу
1	Загальне поняття кримінального права та кримінальної відповідальності	1	Загальне поняття кримінального права та кримінальної відповідальності
	залік		

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Відвідування лекцій: Бали за цю складову нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 70% лекційних занять у модулі без поважних причин. Максимальна сума становить 2 балів.

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої знання у сфері права. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються,

однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власної залученості. Максимальна сума становить 20 балів.

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями (до 3 балів), ступенем залученості (до 7 балів) та стислою презентацією виконаного завдання (до 5 балів). Ступінь залученості визначається участю у роботі дискусійного клубу з питань правознавства. Максимальна сума становить 28 балів.

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20/40 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 або 1 бали). Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.

Залік:

Студент отримує залік за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на заліку.

Завдання на самостійну роботу:

Студентам пропонується обрати теми для створення власного завдання впродовж семестру. За вчасне та вірне виконання завдання нараховується 25 балів до поточного модульного контролю. За вчасне та частково вірне виконання – від 15 до 25 балів. За невиконане завдання бали не нараховуються. Необхідний обсяг виконання завдання складає 100% на перший модульний контроль і 100% на другий модульний контроль. Перебіг поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.

Студенти мають прорецензувати одну роботу іншого студента або групи впродовж семестру очно та висловити свої критичні зауваження.

Заочна форма навчання

Підсумкова оцінка складається з балів, отриманих за виконання контрольної роботи або індивідуального завдання та складання підсумкового залікового тесту. Тестування: оцінка формується відповідно до кількості вірних відповідей на тестові питання. Максимальна кількість становить 40 балів за тест.

Контрольна робота: складається з питань теоретичного характеру та практичних завдань (ситуативних задач, кейсів тощо). Максимальна кількість балів за контрольну роботу становить 60.

Теоретичні питання передбачають об'єм повідомлення (5-7 стор. на кожне питання).

У відповідях на питання ситуативної задачі також можна використовувати матеріал, знайдений в літературі, разом з тим бажано підключати аналіз власних спостережень, життєвий досвід.

Теми контрольних робіт

1	Особливості правового регулювання відносин на залізничному транспорті
2	Статут залізниць України та його загальна характеристика
3	Правова дисципліна на залізниці та її різновиди
4	Робочий час і час відпочинку робітників залізничного транспорту
5	Особливості адміністративної відповідальності на залізниці
6	Злочини на залізничному транспорті
7	Здійснення та захист цивільних прав
8	Спадкове право
9	Право інтелектуальної власності
10	Особисті немайнові права
11	Правове регулювання житлових відносин
12	Основи сімейного права України
13	Загальні засади трудового права
14	Робочий час і час відпочинку
15	Трудова дисципліна
16	Матеріальна відповідальність сторін трудових правових відносин

17	Трудові спори
18	Основи права соціального забезпечення
19	Загальні засади екологічного права
20	Основи земельного права
21	Основи фінансового права
22	Загальні засади адміністративного права
23	Відповідальність в адміністративному праві
24	Основи митного права
25	Загальні засади кримінального права
26	Загальна характеристика особливої частини кримінального права

Команда викладачів

Малихіна Яна Анатоліївна - лектор з правознавства в УкрДУЗТ. Отримав ступінь кандидати юридичних наук. Дисертацію захистила на тему «Юридичні гарантії реалізації права на працю особами віком до 18 років» у спеціалізованій вченій раді К 64.700.02 Харківського національного університету внутрішніх справ за спеціальністю МВС України 12.00.05 «Трудове право; право соціального забезпечення» yana.malyhina@ukr.net

Протопопова Яна Сергіївна лектор з правознавства в УкрДУЗТ, к.ю.н., доцент кафедри правового забезпечення та адміністрування транспортної діяльності, Український державний університет залізничного транспорту. protoropova@kart.edu.ua за спеціальністю 12.00.05 – «Трудове право; право соціального забезпечення» в Інституті держави і права імені В. М. Корецького (Київ) у 2011 році.

Колісников Андрій Вячеславович – лектор з правознавства в УкрДУЗТ. Напрямки наукової діяльності: правове регулювання публічних запозичень, правові проблеми грошової системи.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент оволодіє відповідними теоретичними знаннями та навичками, вмінням орієнтуватись у чинному законодавстві, працювати з нормативно-правовими актами, правильно застосовувати правові норми до конкретних практичних ситуацій.

СК 09. Здатність застосовувати знання в управлінні фінансовою діяльністю підприємств щодо розроблення поточних фінансових планів та бюджетів, інвестиційних бюджетів та контроль їх виконання; здійснення фінансових розрахунків щодо реальних потреб у фінансових ресурсах для забезпечення поточної фінансово-господарської діяльності; оптимізації витрат та ефективного управління прибутком; визначати оптимальні напрями інвестиційної діяльності підприємств; здійснювати фінансовий контроль; проведення аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств; управління фінансовими ризиками підприємств та розробка заходів щодо їх мінімізації.

СК 10. Здатність до впорядкування облікової інформації, формування, читання та використання фінансової звітності для виконання аналітичних процедур, проведення розрахунків та здійснення інтерпретації коефіцієнтів та інших показників

СК 20. Здатність до подальшого навчання, підтримки належного рівня знань та постійного підвищення фахової підготовки, виявлення проблем та визначення шляхів їх вирішення у сфері фінансів.

РН 01. Визначати, засвоювати та запам'ятовувати базові принципи філософії, соціології, логіки, факти вітчизняної історії та культури, норми економіки й права, розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства.

РН 02. Демонструвати належний рівень знань основних історико-філософських концепцій для осмислення сучасних економічних проблем та формування на цій основі професійного світогляду.

РН 03. Демонструвати належний рівень знань економічних категорій, нормативно-правового забезпечення та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

РН 05. Застосовувати статистичні методи збирання та обробки економічної інформації, економетричні методи моделювання фінансово-економічних явищ та процесів.

РН 06. Застосовувати набуті практичні навички використання економіко-математичних

- методів для розв'язання практичних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ЗК1. Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу.
  - ЗК2. Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях.
  - ЗК3. Уміння планувати і організовувати свою професійну діяльність.
  - ЗК4. Знання і розуміння предмета та характеру професійної діяльності, природи етичних стандартів та здатність діяти на їх основі.
  - ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, добре володіти правничою термінологією.
  - ЗК7. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, оцінка її достовірності, використання сучасних інформаційних технологій і баз даних.
  - ЗК8. Здатність проведення досліджень, уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій професійній дискусії.
  - ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
  - ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним, визнавати та виправляти власні помилки.
  - ЗК11. Вміння працювати самостійно, проявляти добросовісність, дисциплінованість, пунктуальність та відповідальність, а також працювати у команді колег за фахом.
  - ЗК12. Здатність приймати неупереджені і мотивовані рішення, визначати інтереси і мотиви поведінки інших осіб,
  - ФК1. Знання основ теорії та філософії права, структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
  - ФК2. Знання історії права та державних інститутів.
  - ФК3. Знання стандартів правничої професії.
  - ФК4. Знання міжнародних стандартів прав людини.
  - ФК8. Знання засад і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів таких фундаментальних галузей права, як: конституційне право, адміністративне право, цивільне і цивільне процесуальне право, сімейне, аграрне, екологічне, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
  - ФК9. Навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
  - ФК10. Уміння застосовувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій.
  - ФК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. ФК12. Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.
  - ФК13. Здатність застосовувати юридичну аргументацію.
  - ФК14. Здатність виявляти проблеми правового регулювання і пропонувати способи їх вирішення, включаючи подолання юридичної невизначеності.
  - ФК15. Навички логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
  - ФК16. Навички консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
  - ФК17. Навички самостійної підготовки проектів актів правозастосування.
  - ФК18. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко

визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ПО КУРСУ « ПРАВО »

1. www.metod.kart.edu.ua/;
2. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>;
3. <https://www.kmu.gov.ua/ua/npasearch>;
4. <https://www.lawportal.com.ua/> ;
5. <http://ukrainepravo.com/>.